

voort
asel om in
brappen en
N. G.) „dat
niet advies

80 K.O.
predikant
oords mist
geen enkel
alle rechten
fieren, het-
soit weder

ies bepalen
ten dienaar
en tot ver-
steeds weer
val op zich
lemand op
overwogen,
„maar ook
of de ver-
enomen, en
czam zijn,
eere Gods

van Leeu-
warden, des
is en goed-
en amende-
outen over-

de woorden
te voegen:
re redenen

er het ver-
wereldhoud
tusschen de
benoemen

erland, hare
ing van den
andhouding
het verzoek
hare ver-
j dan mede
genomen.

soek van de
rekenen:
„als zij tij-
laten tot de

ien kunnen
n dergelijke
e Generale
t welke de
n, nader te
candidaten
mschrijven
Dordrecht

teschorst.
i Pa. 103:2
portgezet.
er dit punt
oport naar

etal grens-
sneek tegen
en tusschen
de tegen be-
geling tus-

clusie voor:
al deputaten
kerken tot

's-Graven-
L.

II over de
ie School.
ie Generale
recht ver-
et volgende

erland,
een school
een Hooge-
ogie, gelijk
haar Hoog-
rtvloei uit
s;

Onderwijs,
jus promo-
n de Theol.
halverwege

ool te ver-
ot het ver-
leerdheid;
met het cu-
verheid en
lleges, pro-

stelde aan
egen de uit-
it en om te
lig zijn om

in het Stu-
nen na een
d:

de Partien-
Kerkeraad
Bodegraven,
aven, Drie-
w Helvoet,
het verzoek
an het Stu-
eol. School
school,
echt aan de
meestal te

onverwacht en te laat aan de orde is gesteld, om daarover een welbezonden en welbezonden oordeel te vellen en ook het Curatorium der Theologische School op de laatstgehouden vergadering heeft uitgesproken, dat het nog niet in staat is een weloverwogen advies te geven.

besluit ten aanzien van deze voorstellen en wenschen geen beslissing te nemen, maar het Curatorium der Theologische School in overleg met de Hoogleraren der School te verzoeken, hun weloverwogen advies aan de volgende gewone Generale Synode mede te delen, en dit advies met redenen omkleed, minstens zes maanden, voordat deze Synode samenkomt, ter kennis van de Kerken te brengen.

Prof. Dr. J. Ridderbos rapporteert namens Commissie I over het voorstel van den Kerkeraad van de Geref. kerk te Leiden:

„De Synode benoemt Deputaten om te onderzoeken of thans voor onze kerken de tijd gekomen is, een verbeterde (nieuwe of herziene) bijbelvertaling ter hand te nemen en (indien Deputaten tot een resultaat in bevestigenden zin komen) een concept op te stellen van de maatregelen, welke de Synode bij de uitvoering daarvan zal hebben te nemen”, waarop een adhaesiebetuiging van de Kerk van Vlaardingen was ingekomen.

De commissie stelde de volgende conclusies voor:

De Synode, overwegende, dat het wenschelijk is, zich in de zaak der Bijbelvertaling te houden aan de lijn, door de Synode van Rotterdam 1917 aangegeven, oordeelt, dat er geen reden is voor het benoemen van Deputaten als door den Kerkeraad van Leiden worden gewenscht, en besluit hiervan aan den Kerkeraad van Leiden mededeeling te doen.

Ond. Van Beek Calcoen deed het volgende tegenvoorstel: „De Synode benoemt deputaten die, naauw, welke resultaten de arbeid ter voorbereiding der overzetting der Heilige Schrift heeft en welke vrucht deze arbeid heeft voor de kerken”.

Met groote meerderheid werden de conclusies der commissie aanvaard; waarmede het voorstel-Van Beek Calcoen was vervallen.

De praeses brengt een woord van dank aan hen, die bezig zijn met de voorbereiding van een bijbelvertaling, zooals die gegeven wordt in de commentaren der hoogleraren en doctoren in de theologie en in de korte bijbelvertaling, waarbij hij de hoop uitsprekt, dat deze arbeid onder den zegen Gods zal voortschrijden. Te ongeveer half vier gaat de Synode hierop in Comité-Generaal, waarna te 4 uur de zitting gesloten wordt.

Zesde zitting.

De zitting wordt geopend met het samen zingen van Ps. 118 vers 14, waarna de praeses voorgeat in gebed.

De praeses houdt appél nominaal.

De acta der vijfde zitting worden gelezen en vastgesteld.

Dr. W. Breukelaar rapporteert over een bezwaarschrift van Br. J. J. v. A. te R.

De commissie stelde voor:

De Generale Synode spreekt uit:

1. dat Br. J. J. van A., indien hij zich door publicatie van dezen of genen betreffende zijn persoon of arbeid bezwaard acht, zich des noodig kan wenden tot de kerkeraad der kerken, waartoe die personen behooren, naar dat het niet op den weg van de Generale Synode ligt zich hiertoe in te laten;

2. dat Br. J. J. van A., indien hij zich door handelingen van de kerk te Nijmegen bezwaard mocht achten, zich behoort te wenden tot hare meerdere vergadering;

3. dat de Generale Synode ten eerste betreurt, dat de te Utrecht in 1905 getroffen verzoening is verstoord; dat echter de oorzaak daarvan niet ligt bij die Synode of één der volgende Synodes, weshalve er geen redenen voor haar zijn om terug te komen op de besluiten in 1905—1908 ten opzichte van Br. J. J. van A. genomen; en dat zij hare zijds alomst gaarne handhaaft de verzoening zooals die door de Synode van 1905 is getroffen;

4. keurt goed, dat de door Br. J. J. van A. geschreven en ingezonden „Scheets Soemba-Zending” ter voldoening aan zijn wensch, worden opgenomen in het Zendingblad en dat zijn ter inzage gezonden „Acte van aanstelling” en „Bewijs van uitzending” hem terug gezonden wordt;

5. en draagt aan de te benoemen deputaten voor de Zending op: 1. aan Br. J. J. van A. mededeeling te doen van wat de Synode sub a uitsprekt;

2. uit te voeren wat sub b is goedgekeurd;

3. een onderzoek in te stellen betreffende de uitkeering van het legaat, waarover Br. J. J. van A. schrift en onder verantwoordelijkheid aan de volgende Generale Synode in die zaak te handelen zooals naar hun oordeel recht en billijk zal zijn.

Aldus vastgesteld.

Dr. J. G. Kuist rapporteert namens Commissie V over het punt: Herziening Formulier ter bevestiging van missionaire predikanten.

De commissie stelde de volgende conclusies voor:

1. de mededeeling der deputaten voor de Zending onder Heidenen en Mohammedanen dat zij gemeent hebben te moeten adviseeren om geen wijzigingen in het formulier tot bevestiging van de missionaire dienaren des Woords voor te stellen, voor kennisgeving aan te nemen, en

2. uit te spreken de wenschelijkheid, dat indien de Generale Synode overgaat tot wijziging van het formulier tot bevestiging van de Dienaren des Woords, dan het formulier tot bevestiging van de missionaire dienaren des Woords daarmee zooveel mogelijk worde in overeenstemming gebracht.

Aldus besloten.

Dr. J. H. Telkamp rapporteert namens Commissie V over de opleidingschool op Soemba.

Deze school is geopend Januari 1924 onder leiding van den docent Ds. Kriger. De eerste cursus liep af in Juli 1926. 7 leerlingen slaagden met volle instemming van de vertegenwoordigers van den Raad van Toezicht. De nieuwe cursus begon met 9 leerlingen. Het gaat met deze school, die te Karoeni is gevestigd, aanvankelijk voorspoedig.

De commissie kwam tot de volgende conclusies:

1. de handelingen van de deputaten voor de Zending onder Heidenen en Mohammedanen ten behoeve van de opleidings-school op Soemba goed te keuren en hun dank te zeggen voor hun arbeid in dezen;

2. aan den docent dezer school, Ds. L. P. Krijger, dank te betuigen voor al zijn arbeid;

3. dank te zeggen aan de algemeene vergadering van miss. arbeiders op Soemba en aan den Raad van Toezicht voor al hunne werkzaamheden en hunne toewijding ten behoeve van de opleidings-school;

4. goed te keuren, dat de slotzin van art. 7 van het reglement van de opleidings-school aldus worde gelezen:

„De docent heeft in bijzondere gevallen van ingrijpenden aard het recht om een leerling voor een tijd van ten hoogste een jaar te schorsen, na overleg met den miss. predikant (of consulent), van wier terrein deze leerling is. Over ontslag beslist de afzonderlijke vergadering”.

5. goed te keuren, dat aan art. 7 nog wordt toegevoegd:

„Ook kunnen leerlingen worden toegelaten, die niet door de kerken zijn gezonden, mits zij komen op eigen kosten en naar het oordeel van den docent niet schadelijk zijn voor den gang van het onderwijs of ook voor het verkeer met de andere leerlingen. Voor hun toelating en evenzoo voor schorsing en ontslag gelden dezelfde bepalingen, die voor de andere leerlingen in dit artikel zijn genoemd; alleen in het geval, dat zij niet van het Zendingsterrein komen, pleegt de docent, bij noodzakelijke schorsing, overleg met den Raad van Toezicht”.

6. de verdere verzorging van de opleidings-school naar art. 11

van de Zendingsoorde op te dragen aan de te benoemen deputaten voor de Zending onder de Heidenen en Mohammedanen.

Uniform besloten.

Prof. Dr. J. Waterink rapporteert namens Commissie V over de benoemens van de Deputaten voor de Zending met de kerk te Batavia.

De commissie stelde de volgende conclusies voor:

1. goed te keuren het gedrag en de handelingen van uwe deputaten inzake de kerk van Batavia, over de jaren 1923—1926;

2. aan de voor de Zending onder heidenen en Mohammedanen te benoemen deputaten op te dragen, aan de kerk van Batavia uit te keeren een jaarlijksche subsidie van ten hoogste f 900 na en naar gebieden behoefte dezer kerk;

3. aan de deputaten te verzoeken een jaarlijksch verslag omtrent den zendingsarbeid van de kerk van Batavia van deze kerk te vragen en de volgende Generale Synode omtrent het gerapporteerde mededeeling te doen.

Aldus besloten.

Ond. J. v. d. Waals rapporteert namens commissie I over Kerkelijke examina.

De Part. Synode van de Geref. Kerken in de provincie Groningen verzocht te dezen aanzien de Synode maatregelen te willen nemen tot wegneming van den misstand, dat theologische kandidaten na afgelegd praeparatoir examen soms voor langen tijd zich aan de beroeping door de kerken onttrokken.

De Part. Synode van Zuid-Holland (Z.G.) stelde de Synode voor, te bepalen:

a. het praeparatoir examen geeft de bevoegdheid, om gedurende een jaar in de kerken te proponeeren;

b. drie maanden voor het verstrijken van dezen termijn kan de betrokkene, indien hij verlenging wenscht, zich wenden tot de classis, die hem examineerde, opdat, indien deze de aangevoerde redenen wettig oordeelt en er verder geen bezwaren bestaan, deze termijn met een jaar kan worden verlengd.

De Part. Synode van Friesland (N.G.) verzocht de geldigheid van de acte, welke na den gunstigen afloop wordt uitgereikt, aan een bepaalden termijn te binden, echter met de bevoegdheid tot verlenging op verzoek van den proponent en overlegging van attestatie van de kerk of kerken, waartoe hij sedert zijn praeparatoir examen behoorde, door de classis in welke ressort hij woont.

De Part. Synode van Zuid-Holland (N.G.) verzocht de Generale Synode uit te spreken, dat praeparatoir geëxamineerden, die een jaar na hun examen nog geen beroep hebben willen aannemen, opnieuw aan de classis, die hen geëxamineerd heeft, verlof moeten vragen, om te mogen optreden in de kerken. Indien dit verlof niet wordt toegestaan, vervalt daarmee voor den betrokkene het recht om te proponeeren.

Na een breede bespreking werden — met een kleine wijziging — de door de commissie voorgestelde conclusies als volgt vastgesteld:

a. Het met goed gevolg afgelegd praeparatoir examen geeft de bevoegdheid om gedurende één jaar in de kerken te proponeeren.

b. Drie maanden voor het verstrijken van dezen termijn kan de betrokkene, indien hij verlenging van die bevoegdheid wenscht, onder mededeeling van de gronden voor zijn verzoek en onder overlegging van attestatie van de kerk of de kerken, waartoe hij sedert zijn praeparatoir examen behoorde, zich wenden tot de classis, die hem examineerde, opdat deze, indien zij de gronden voldoende oordeelt en er verder geen bezwaren bestaan, den candidaat opnieuw voor één jaar verlof verleene, om in de kerken te proponeeren.

c. Voor hen, die bij het nemen van dit besluit reeds praeparatoir examen hebben afgelegd, zijn deze bepalingen mede van kracht, met dien verstande, dat de termijn van één jaar geacht wordt voor hen op 1 October 1928 verstreken te zijn.

Ond. J. v. d. Waals rapporteert eveneens over het verzoek van de classis Batavia, om een classis in Holland te willen aanwijzen, die zich belast met het afnemen van het peremptoir examen aan een naar een der Indische kerken beroepen candidaat, dit in verband met de moeilijkheid van het afnemen van het peremptoir examen in Ned-Indië.

De commissie stelt voor te besluiten:

De Generale Synode adviseert aan de classis Batavia, dat zij de onder haar ressorteerende kerken, indien deze een beroep nabringen op een candidaat tot den Heiligen Dienst en het zelf afnemen van het peremptoir examen door genoemde classis door te groote bezwaren gedrukt wordt, aanrade om zich tot de classis in Holland te wenden, in welker ressort de beroepene woont, met het verzoek om voor de classis Batavia het peremptoir examen af te nemen.

Prof. Dr. J. Ridderbos rapporteert namens Commissie I over het bezwaarschrift van Mr. P. G. Knibbe te Leiden.

De commissie stelde de volgende conclusie voor:

De Synode besluit, aan Mr. Knibbe te berichten: dat aan geen van zijn zesal verzoeken kan worden voldaan, omdat ze voor een belangrijk deel gebaseerd zijn op een onjuiste voorstelling der feiten, en de Synode in het algemeen de rechtmatigheid der door hem aangevoerde gronden niet kan erkennen.

Zonder discussie en zonder h. st. aldus vastgesteld.

Prof. Dr. G. Ch. Aalders rapporteert namens Commissie I over een bezwaarschrift van Dr. W. J. A. Schouten, te Arnhem.

De commissie stelde voor, uit te spreken:

a. dat de Synode van Assen aan de bij haar door Dr. Schouten tegen de door haar in de zaak van Dr. Geelkerken genomen beslissingen ingebrachte bezwaren voldoende recht heeft laten wervaren;

b. dat er deswege in deze bezwaren geen aanleiding is om de voorgenoemde beslissingen aan een revisie te onderwerpen;

c. dat het door de Synode van Assen tot hem gericht vermaan ter zake van het gevaarlijke der leidende gedachte in zijn bezwaarschrift, niet onjuist of onrechtvaardig was, en alleszins verdient door hem ter harte te worden genomen, en van deze uitspraken aan Dr. Schouten kennis te geven.

Prof. Dr. T. Hoekstra rapporteert over het voorstel van de Particuliere Synode van Zuid-Holland (Z.G.) om Deputaten voor de correspondentie met de kerken in Argentinië te machtigen, desnoeds een collecte voor deze kerken uit te schrijven.

De commissie stelde voor:

De Synode, gehoord het advies der rapporterende commissie, besluit aan het verzoek der Part. Synode van Zuid-Holland (Z.G.) te voldoen en Deputaten voor de correspondentie met de Geref. kerken in Argentinië te machtigen des noodig een collecte voor deze kerken uit te schrijven.

Conform besloten.

Te ruim 12 uur wordt de zitting hierop geschorst tot 1 uur.

De middagzitting werd geopend met het zingen van Ps. 74:2 en 12.

Aan de orde is het Rapport van de Deputaten der Generale Synode 1923 voor de Zending onder de Joden, voor welk rapport Dr. J. Douma en Dr. J. J. Miedema rapporteurs zijn.

Namens Commissie V rapporteert Prof. Dr. J. Waterink over dit punt. Met een enkele wijziging in het voorstel van Deputaten stelde de commissie voor:

1. goed te keuren den arbeid door Deputaten voor de Zending onder de Joden verricht en hen te déchargeeren voor het beheer der financiën.

2. voor deze Zending te benoemen vijf Deputaten met drie Secundi;

3. aan deze Deputaten op te dragen:

a. de contracten met de kerk van 's-Gravenhage-Oost en van Amsterdam te bestendigen;

b. in samenwerking met de kerk van Amsterdam de vereischte maatregelen te nemen voor de vervulling der vacature en de nadere toerusting van een missionaire. Dienaar des Woords, waarbij aan hen in overweging wordt gegeven, te zoeken naar dusdanige regeling met den te beroepen Dienaar

des Woords, waardoor een teleurstelling als die in het verleden ondervonden, wordt voorkomen, of althans in haar geldelijke gevolgen wordt teruggebracht tot zoo klein mogelijk schade;

c. den arbeid van bestaande Zending-Comités, die uitgaan van den kerkeraad, te steunen en de oprichting van zulke comités, waar dit nog mogelijk is, te bevorderen;

d. de zaak van de Zending onder de Joden te bepleiten, in het bijzonder ook door het verzorgen van een eigen Zendingblad;

e. zich hulp te verschaffen voor de administratieve aangelegenheden van de Zending onder de Joden in het algemeen;

f. tot alle kerken het verzoek te richten minstens éénmaal 's jaars in alle samenkomsten op een Zondag of den eersten Kersdag een collecte te houden voor de Zending onder de Joden en deze door Deputaten, vanwege de classis te benoemen, te doen innen en aan den quaestor der Deputaten van de Generale Synode te doen afdragen, met dien verstande, dat kerken, die zelf in eigen kring Zendingarbeid onder de Joden verrichten, na overleg met de Deputaten der Generale Synode een bedrag van ten minste 10 pCt. dezer collecten storten in de algemeene kas;

g. het beheer der aanwezige en inkomende gelden;

h. het doen van de vereischte uitgaven.

Aldus vastgesteld.

De praeses spreekt in het bijzonder een woord van hartelijken dank tot Dr. Jan. van Nes Can. Namens de kerken wil spr. uitspreken, dat zij waardeeren den moeilijken arbeid, met zooveel toewijding en liefde verricht. Spr. bidt hem toe, dat God hem kracht geve op zijn arbeid en dat Hij hem ook de vruchten geve te zien.

Dr. Van Nes dankt voor dit woord, dat hem zoo gestrekt heeft en de Synode voor de hartelijke liefde voor den arbeid van de Zending onder de Joden, die zij openbaart. Spr. gevoelt, dat de liefde, die er leeft in de kerken voor dezen arbeid, ook in de Synode uitkomt. Dat is hem van veel meer waarde dan waardering voor het werk, dat hij persoonlijk doet. Dit samenzijn sterkt hem, om met opgewektheid en moed den arbeid voort te zetten.

Nadat de praeses het praesidium heeft overgedragen aan den assessor, leest Dr. K. Dijk voor het rapport van Curatoren der Theologische School.

Namens Commissie II rapporteert Dr. H. Kaajan over dit rapport.

De commissie stelde de volgende conclusies voor:

1. het verslag onder dankbetuiging aan de Curatoren aan te nemen en voldoening uit te spreken over den bloeienden staat der School;

2. aan de door Curatoren voorgestelde wijzigingen in de pensioenregeling voor de Hoogleraren aan de Theologische School de gevraagde goedkeuring te verleenen.

Deze conclusies werden met algemeene stemmen aanvaard. Bij dit punt brengt Dr. D. Postma als voorzitter van het college van Curatoren der Theologische School te Potchefstroom de beste wenschen voor de Theologische School en de Vrije Universiteit over. Van de vruchten van den arbeid, daar geleerd, maken de kerken in Zuid-Afrika gaarne gebruik „ons meng ons nie in die stryd nie” — aldus spr. — „ons plok die vrugte”.

Prof. Dr. G. Ch. Aalders rapporteert namens commissie I over een bezwaarschrift van Br. J. L. te U., om een schrijven van den Kerkeraad der Geref. Kerk te Leeuwarden betreffende de belijdenisvragen.

De commissie concipieerde de volgende conclusies:

De Synode,

overwegende dat het in het algemeen niet wenschelijk is kerkelijke formulieren, die na rijp beraad en grondige behandeling zijn vastgesteld, spoedig weder te wijzigen, en dat voor zulke wijziging al zeer klemmende gronden zouden dienen te worden aangevoerd; dat echter de in het bezwaarschrift van Br. L. en in het schrijven van de kerk van Leeuwarden tegen het door de Synode van Utrecht vastgestelde Formulier voor de openbare belijdenis des geloofs ingebrachte bezwaren zulke gronden niet opleveren;

besluit in dit Formulier geen wijziging aan te brengen en hiervan kennis te geven aan Br. L. en aan de kerk van Leeuwarden.

Aldus besloten.

Prof. Dr. J. Ridderbos rapporteert namens Commissie I over een bezwaarschrift van Dr. F. M. Penning te Eindhoven.

De Commissie stelde voor, aan Dr. Penning te berichten, dat aan zijn verzoek om revisie niet kan worden voldaan, daar het niet op Schrift en belijdenis is gegrond.

Aldus z.h.st. besloten.

De praeses stelt vast, dat de besluiten, voortvloeiende uit de beslissingen vorig jaar te Assen genomen, eenparig en zelfs zonder discussie zijn genomen en spreekt daar zijn groote blijdschap over uit.

Dr. W. Breukelaar rapporteert namens Commissie V over het Christelijk Javaansch Boekenfonds.

Voorgesteld werd:

1. De handelingen van de deputaten voor de zending in zake het Christelijk Javaansch Boekenfonds goed te keuren;

2. aan de te benoemen deputaten voor de zending op te dragen om, indien naar hun oordeel steun voor dit fonds nog noodig is, namens de Generale Synode een verzoek om steun te richten tot de zendeude Kerken, die op Midden-Java arbeiden en voor dit doel een bijdrage te verleenen uit de Generale Kas tot ten hoogste f 500 per jaar.

Aldus besloten.

Dr. W. Breukelaar rapporteert voorts over de opleidings-school op Soemba.

De conclusie van zijn rapport luidde:

1. De handelingen der deputaten in zake de finantiën der Opleidings-school op Soemba goed te keuren en hen te déchargeeren.

2. Aan de te benoemen deputaten voor de Zending onder Heidenen en Mohammedanen op te dragen aan den Docent ter beantwoording van zijn verzoek mededeeling te doen van hetgeen sub 2 in het rapport der Commissie is gezegd.

Aldus besloten.

De Synode gaat hierop in Comité-Generaal, waarna de zitting te 4 uur wordt gesloten.

CORRESPONDENTIE.

Aan den Heer (want het keurige en mannelijke schrift wijst de onderstelling van een Dame af), die een brief aan mij meegaf met den trein Eindhoven—Amsterdam: Uw schrift is van woord tot woord en van letter tot letter onberispelijk; alleen kon ik (is 't geen wonder?) niet precies Uw naam niet lezen, noch Uw adres. Daarom kan ik U slechts langs dezen weg zeer hartelijk danken. Uw brief was bijzonder dapper; daartoe buitengewoon overtuigend door de klemmende argumentatie. Ach, noem mij Uw naam; het vaderland moet helden hebben. Een warmen handdruk overigens.

K. S.